

таких цін, які б забезпечували рентабельність філій і доброзичливе ставлення споживачів менеджменту всіх рівнів (національному та міжнародному).

Необхідність трансфертних цін спирається на можливості їх відхилення від ринкових.

До основних характеристик трансфертних цін належить те, що: вони не встановлюються ринком, а є внутрішніми цінами ТНК та регулюються нею; базуються на виробничих витратах або індикаторах ринкових цін, але в той же час встановлюються на рівні, котрий відповідає певним потребам ТНК (мінімізації податків та митних витрат), відхилення трансфертних цін від ринкових формує обсяг перерозподілених всередині фірми фінансів; трансфертні ціни впливають на величини експорту, валового внутрішнього продукту, національного доходу, державного бюджету країн-споживачів.

Узагальнюючи вищенаведене, можемо стверджувати, що трансфертне ціноутворення є важливим елементом міжнародної торгівлі між філіями ТНК у різних країнах, бо воно дозволяє зменшити витрати підприємств та використати додаткові кошти на оптимізацію та розвиток їхньої діяльності.

Література:

1. Руденко А. О., Головка О. Г. Ціни та методи ціноутворення в сучасних умовах господарювання. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wpcontent/uploads/2017/09/202.pdf> (дата звернення: 05.02.2022).

2. Тюріна Н. М., Карвацька Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2013. 408 с.

УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ В МІЖНАРОДНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

І. Г. МУРЕНЕЦЬ, канд. екон. наук,

викл. кафедри міжнародних економічних відносин

*Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
м. Харків, Україна*

В сучасних умовах глобалізації, які характеризуються посиленням зв'язків та зростанням якості взаємодії між країнами, функціонування та управління бізнесом обумовлюється складною взаємодією чинників, які здійснюють на нього як безпосередній, так й опосередкований вплив. Тому доцільним є визначення місця України в міжнародних рейтингах та порівняння рейтингових оцінок з метою визначення результатів впливу факторів на якість управління її бізнесовим комплексом. Проблеми якості управління є актуальними для всіх країн і бізнесу в цих країнах. Розв'язання завдань щодо якості управління достатньою мірою впливає на успіх і ефективність, як будь-якого бізнесу, так і всієї економіки України. Одним із найбільш розповсюджених індикаторів, який у комплексі визначає якість управління бізнесом є конкурентоспроможність.

У світі найбільше розповсюдження отримала методика Всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum), яка визначає індекс глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index) [1]. Ця методика

визначає національну конкурентоспроможність як здатність країни та її інститутів забезпечувати стабільне економічне зростання, яке було б стійким в довгостроковій перспективі. Індекс доцільно використовувати з метою усунення перешкод до зростання якості функціонування країни загалом, функціональність національної економіки може бути охарактеризована конвенційно прийнятим індексом глобальної конкурентоспроможності [1; 2]. Він сформований на основі 113 змінних, за допомогою яких можна детально охарактеризувати конкурентоспроможність країн світу, які перебувають на різних рівнях економічного розвитку [1; 2].

Комплекс показників, які формують індекс, на дві третини складається з результатів глобального опитування бізнесменів, з метою охоплення широкого кола факторів, що впливають на бізнес-клімат в досліджуваних країнах, і на третину – із загальнодоступних джерел, включаючи статистичні дані та результати досліджень. Всі змінні об'єднані в 12 контрольних показників за 3 основними групами субіндексів: «Основні вимоги», «Підсилювачі продуктивності» та «Інновації та фактори вдосконалення», що визначають національну конкурентоспроможність [1,2]: інституції, інфраструктура, макроекономічна стабільність, охорона здоров'я та початкова освіта, вища освіта та професійна підготовка, ефективність ринку товарів і послуг, ефективність ринку праці, розвиток фінансового ринку, технологічна готовність, розмір ринку, конкурентоспроможність компаній, інноваційний потенціал. Вибір саме цих змінних зумовлений складом факторів макросередовища, що впливають на якість управління бізнесом, теоретичними й емпіричними дослідженнями. Усі перелічені групи показників характеризуються певним рівнем комплементарності та, тільки в комплексі аналізуючи їх значення, можливо здійснити ґрунтовні висновки [2].

В свою чергу, індекс глобальної конкурентоспроможності оцінює здатність країн забезпечити високий рівень добробуту своїх громадян. Що в першу чергу залежить від того, наскільки ефективно країна використовує ресурси, які має в розпорядженні. При цьому для підтримки рівня життя в умовах вільного ринку, як правило, потрібне постійне підвищення продуктивності праці і якості товарів/послуг.

Високий ступінь залежності національного ринку від зовнішньої кон'юнктури та неготовність вітчизняних виробників до умов зовнішньої конкуренції приводять до низької ефективності функціонування українського бізнесу та нестійкості розвитку підприємств, низької якості управління вітчизняним бізнесом.

Виявлені залежності дали змогу сформулювати гіпотезу, що світова економіка має сталі залежності між складниками індексу глобальної конкурентоспроможності, тоді як українська економіка намагається адаптуватися до мінливих умов зовнішнього середовища та підвищити якість управління бізнесом, адже складники якості управління прямо залежать від складників індексу глобальної конкурентоспроможності країни в цілому, та від рівня індексу глобальної конкурентоспроможності країни залежить рівень якості управління вітчизняним бізнесом.

Можна сформувати новий склад факторів на основі індексу глобальної конкурентоспроможності, які впливають на формування, розвиток і використання конкурентних переваг, якості управління бізнесом завдяки їх розподілу, шляхом виділення групи факторів за напрямом впливу (політичні, економічні, соціологічні, технологічні, правові, екологічні). Економічні фактори займають найгіршу позицію та повністю впливають на якість управління бізнесом, тому слід розглянути їх більш детально та виявити причини їхнього низького рівня.

Таким чином, аналізуючи становище вітчизняної економіки відносно міжнародного економічного середовища, необхідно зазначити про його вплив на якість управління бізнесом, завдяки створенню особливих умов стосовно використання новітніх технологій на під час здійснення всіх процесів, підвищення конкурентоспроможності, зростання обсягів фінансування, виходу на закордонні ринки тощо. Все це обумовлюється змінами в деяких складових індексу глобальної конкурентоспроможності, економічної свободи, інновацій, мережевої готовності, тощо.

Література:

1. Индекс глобальной конкурентоспособности. URL: <https://biz.nv.ua/economics/ukraina-ponjalas-v-globalnom-rejtinge-konkurentosposobnosti-1922595.html>.
2. Рейтинг стран мира по индексу глобальной конкурентоспособности. URL: <https://gtmarket.ru/ratings/global-competitiveness-index>.

ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОГО КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ У ГЛОБАЛЬНОМУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩІ

В. І. ТРОЯН, д-р філос. публічного управління та адміністрування,
доц. кафедри менеджменту і публічного адміністрування
*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова, м. Харків, Україна*

Сучасні тенденції розвитку міжнародних ринків товарів, послуг, праці, капіталів та технологій, процеси міжнародного поділу праці та сучасні бізнес-технології дозволяють кожному конкурентоспроможному підприємству знайти своє місце у світовому процесі відтворення доданої вартості. Але для цього потрібні певні умови. Одне з головних – розуміння та вміння реалізовувати практику міжнародного корпоративного управління, якої дотримуються провідні міжнародні корпорації. Для компаній Російської федерації це важливий напрямок забезпечення їх міжнародної конкурентоспроможності. Ще одна умова – розуміння національним бізнесом необхідності використання системи менеджменту, який був би комплементарним до управлінської практики провідних транснаціональних корпорацій (ТНК). Теорія та практика міжнародного корпоративного управління провідних компаній світу динамічно видозмінюється та трансформується. Тому для кожної компанії, яка прагне бути конкурентоспроможною на світовій арені, необхідно ретельно вивчати